27/01/2021

Ο μακαριστός Μητρ. Ζακύνθου Χρυσόστομος Α’ σωτήρας των Εβραίων του νησιού

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ζακύνθου

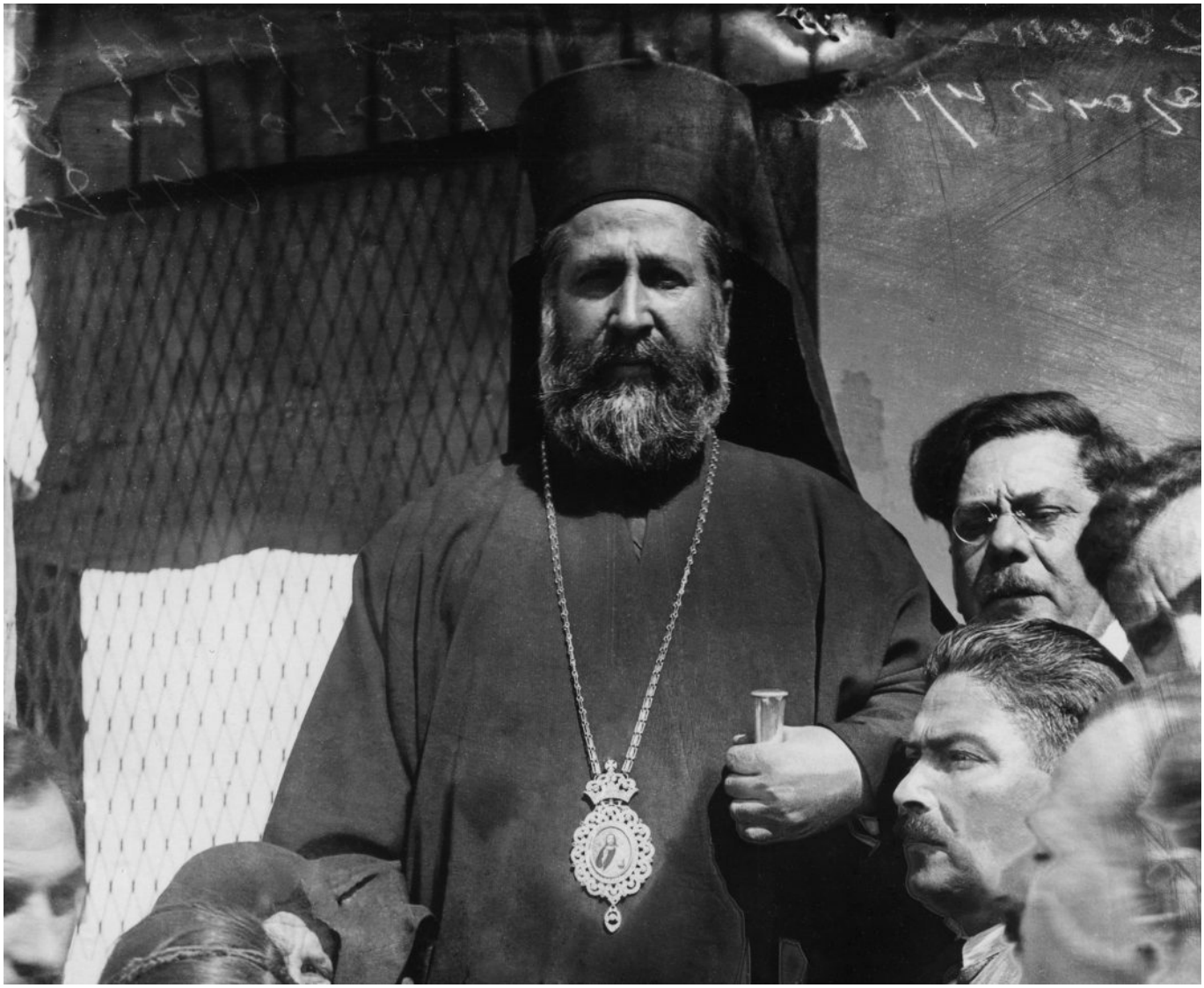

Αφιέρωμα στον μακαριστό Μητροπολίτη Ζακύνθου Χρυσόστομο Α’ και στον αείμνηστο Δήμαρχο Ζακύνθου Λουκά Καρρέρ κάνει σήμερα, με αφορμή την Ημέρα Μνήμης των Θυμάτων του Ολοκαυτώματος των Εβραίων, το Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων. Τίτλος του αφιερώματος: «27 Ιανουαρίου: Ημέρα Μνήμης Θυμάτων Ολοκαυτώματος. Η διάσωση των Εβραίων της Ζακύνθου».

Το 1943 ο εβραϊκός πληθυσμός της Ζακύνθου ήταν 275 άτομα, τα οποία δεν είχαν αντιμετωπίσει ιδιαίτερα προβλήματα στη διάρκεια τις ιταλικής Κατοχής. Η

καταγραφή τους από τους Γερμανούς επιχειρήθηκε στα τέλη Δεκεμβρίου 1943. **Χάρη στη στάση του Μητροπολίτη, του Δημάρχου και των κατοίκων του νησιού οι Εβραίοι της Ζακύνθου δεν εκτοπίστηκαν, περίπτωση σπανιότατη στην κατεχόμενη Ευρώπη.**

Το 1934 Μητροπολίτης Ζακύνθου εκλέχτηκε ο αρχιγραμματέας της Ιεράς Συνόδου, **Χρυσόστομος Δημητρίου**, διδάκτωρ θεολογίας με ειδικές σπουδές στο Μόναχο. Από την έναρξη της αρχιερατείας του έδειξε φιλική στους Εβραίους του νησιού, με αποτέλεσμα να επικριθεί από φανατικούς ομόθρησκούς του. Στη διάρκεια της ιταλικής Κατοχής ανέπτυξε φιλανθρωπική δράση και πέτυχε την αποφυλάκιση κρατουμένων. Συνελήφθη και εκτοπίστηκε στην Αθήνα για ένα χρόνο. Επέστρεψε στην έδρα του στις 23.11.1943, αφού η Ζάκυνθος είχε περιέλθει στους Γερμανούς. Λόγω της γερμανομάθειάς του είχε άμεση επικοινωνία με τις αρχές του νησιού.

Στα τέλη Δεκεμβρίου 1943 ο Δήμαρχος Λουκάς Καρρέρ έλαβε από τους Γερμανούς την εντολή να παραδώσει κατάλογο των Εβραίων της Ζακύνθου. Ακολούθησε συνάντηση του στρατιωτικού διοικητή με τον Χρυσόστομο, τον Καρρέρ και τον Πρόεδρο της Ισραηλιτικής Κοινότητας Μωϋσή Γκανή, οι οποίοι ισχυρίστηκαν ότι οι περισσότεροι Εβραίοι είχαν ήδη φύγει από το νησί λόγω του πολέμου και των βομβαρδισμών. Ο διοικητής Lütt διέταξε τη λήψη άμεσων μέτρων καθημερινού ελέγχου των Εβραίων και απαίτησε να του παραδοθεί αμέσως ο κατάλογός τους. Τότε, ο Χρυσόστομος του παρέδωσε έγγραφο που περιλάμβανε μόνον δύο ονόματα: Το δικό του και του Δημάρχου.

Λέγεται ότι ο Χρυσόστομος απέστειλε και ένα τηλεγράφημα στον Χίτλερ, με το οποίο του υπενθύμισε ότι είχαν συναντηθεί στο Μόναχο και τον διαβεβαίωσε ότι οι «Εβραίοι της Ζακύνθου ανήκαν στο ποίμνιό του» και ότι ήταν τελείως ακίνδυνοι, καθώς και ότι επακολούθησε διαταγή να παραμείνουν οι Εβραίοι στη Ζάκυνθο, με την ευθύνη του Μητροπολίτη και του Δημάρχου. Η διαταγή δεν διασώθηκε, ούτε αντίγραφό της.
Οι εβραϊκή κοινότητα της Ζακύνθου, θέλοντας να εκφράσει την ευγνωμοσύνη της στο «νησί των Δικαίων», δώρισε όλα τα βιτρό του Καθολικού της Μονής του Αγίου Διονυσίου.
Το ίδρυμα «Γιαντ – Βασέν» απένειμε, στις 7 Νοεμβρίου 1978, σε ειδική τελετή, στην Πρεσβεία του Ισραήλ, το μετάλλιο των «Δικαίων μεταξύ των Εθνών» στο Μητροπολίτη Ζακύνθου, Χρυσόστομο Δημητρίου, μετά τον θάνατό του, και στον πρώην Δήμαρχο Ζακυνθίων, Λουκά Καρρέρ.

Στην ανωτέρω φωτογραφία: Πορτραίτο του Μητροπολίτη Ζακύνθου Χρυσόστομου Α΄ (1890-1958), φιλοτεχνημένο από τη Μαρία Ρουσέα. Φυλάσσεται στην

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

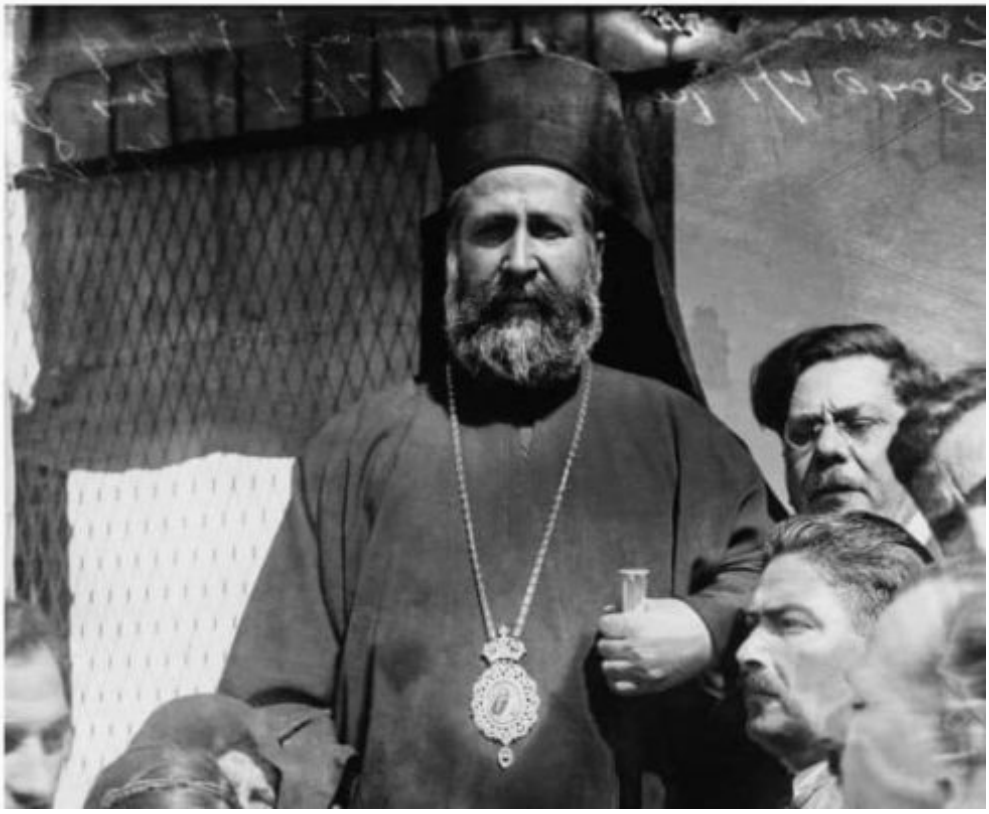

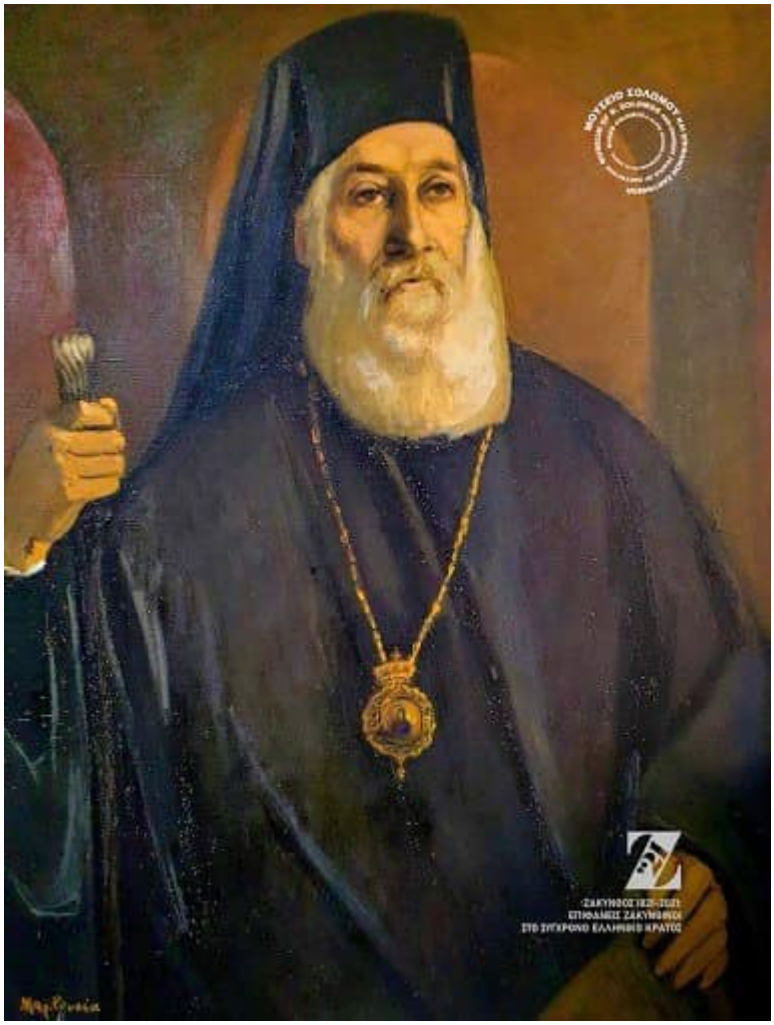
ΜΟΥΣΕΙΟ ΧΟΛΟΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΖΑΚΥΝΘΙΝΟΥ
ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ